

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
наказ 9077
«Середня освіта (Українська мова і література)»

Першого рівня вищої освіти
за спеціальністю 014 Середня освіта (Українська мова і література)
предметною спеціальністю 014.01 Середня освіта
(Українська мова і література)
галузі знань 01 Освіта/Педагогіка
освітньою програмою Мова і література (англійська)
Кваліфікація: вчитель української мови і літератури
вчитель англійської мови

ЗАТВЕРДЖЕНО
вченою радою МНУ імені В. О. Сухомлинського
Голова вченої ради
_____ Будак В. Д.
(протокол № __ від _____ 2019 р.)

Освітня програма вводиться в дію з 2019 року
Ректор _____ Будак В. Д.
(наказ № __ від _____ 2019 р.)

Миколаїв 2019 р.

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми
«УКРАЇНСЬКА МОВА ТА ЛІТЕРАТУРА»

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта (Українська мова і література)
Кваліфікація	вчитель української мови і літератури, вчитель англійської мови

«ПОГОДЖЕНО»
навчально-методичною комісією
університету
голова _____ О. А. Кузнецова
(протокол № __ від _____ 2019 р.)

РОЗРОБЛЕНО І ВНЕСЕНО
кафедрою української мови і літератури
завідувач _____ Л. В. Рускуліс
(протокол № __ від _____ 2019 р.)

Керівник проектної групи
кандидат педагогічних наук, доц.
_____ О. Д. Мхитарян

ПЕРЕДМОВА

Розроблено робочою групою спеціальності 014.01 Середня освіта (Українська мова і література) у складі:

1. Корнієнко Ірина Анатоліївна – кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови і літератури Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського – **керівник проектної групи**;
2. Рускуліс Лілія Володимирівна – кандидат педагогічних наук, завідувач кафедри української мови і літератури Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського;
3. Гурдуз Андрій Іванович – кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови і літератури Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського

**Профіль освітньої програми зі спеціальності 014 Середня освіта (Українська мова і література) освітньої програми
Середня освіта (Українська мова і література).
Середня освіта (Мова і література (англійська))**

1 – Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського, кафедра української мови і літератури
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	ступінь бакалавра, кваліфікація <i>вчитель української мови і літератури</i> <i>вчитель англійської мови</i>
Офіційна назва освітньої програми	<i>Середня освіта (Українська мова і література).</i> <i>Середня освіта (Мова і література (англійська))</i>
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС. термін навчання 3 роки 10 місяців
Наявність акредитації	акредитована до 01.07.2023 р.
Цикл/рівень	НРК – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл, EQ- LLL – 6 рівень
Передумови	Наявність державного документу про середню освіту або (та) професійну підготовку встановленого зразка. конкурсний відбір за результатами зовнішнього незалежного оцінювання; зарахування проводиться на загальних умовах вступу
Мова(и) викладання	Українська мова, англійська мова
Термін дії освітньої програми	до 01.07.2023 р.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	www.mdu.edu.ua
2 – Мета освітньої програми	
формування базових навичок і компетентностей фахівця, який володіє достатнім рівнем теоретичної та практичної підготовки в галузі освіти (українська та англійська філологія)	
3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація)	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальність 014 Середня освіта (Українська мова і література) (цикл загальної підготовки, цикл професійної підготовки (8:91) вибіркової дисципліни для розширення профілю програми – 25%; практична підготовка - 10 %
Орієнтація освітньої програми	Орієнтація програми – освітньо-професійна. Дисципліни профілю програми базуються на загальновідомих положеннях та результатах сучасних наукових досліджень у галузі освіти. Освітня програма орієнтована на професійну діяльність, набуття знань, умінь, інших компетентностей, що безпосередньо стосуються філологічної освіти. Акцент на вивченні структури української та англійської мов, історії української та світової літератури та методики їх викладання, формування здатності здійснювати інноваційну діяльність у галузі філологічної освіти.
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Загальна освіта в гуманітарній галузі, спеціалізації на вищих рівнях. Ключові слова: українська мова і література, англійська мова і світова література, сучасна наукова парадигма в галузі філологічної освіти, наукові й науково-педагогічні дослідження, інформаційна й медіа-грамотність. Мобільність за програмами IREX, UGRAD, ТЕМПУС-ТАСІС, ЕРАЗМУС МУНДУС та ін. – рекомендується, але не є обов'язковими; всі студенти можуть брати участь у спеціальних семінарах разом із учасниками програм.
Особливості програми	Бакалавр із української мови і літератури підготовлений для роботи в освітній, науковій та літературно-видавничій сфері. Освітня програма передбачає поглиблене вивчення англійської мови.

4 – Придатність випускників освітньої програми до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	<p>Бакалавр освіти може займатися педагогічною, прикладною, проектною, організаційно-управлінською професійною діяльністю. Працювати у закладах загальної середньої освіти всіх типів і форм власності; у засобах масової інформації, бібліотеках, музеях, архівах та інших організаціях за фахом.</p> <p>Фахівець, здатний виконувати зазначені професійні роботи</p> <p>148 – Менеджери (управителі) в освіті</p> <p>2444.2 – Філолог</p> <p>23 – Викладачі</p> <p>2320 – Викладачі середніх навчальних закладів</p> <p>2310.2 – Викладач вищого навчального закладу</p> <p>2351.2 – Інші професіонали в галузі методів навчання (код(и) і назва(и) професійної роботи за класифікаційним угрупованням) і може займати первинні посади</p> <p>2320 – Викладач професійно-технічного навчального закладу</p> <p>2320 25157–Вчитель середнього навчально-виховного закладу</p> <p>2310.2 – Асистент</p> <p>2351.1 – Молодший науковий співробітник (методи навчання)</p> <p>2351.2 – Науковий співробітник у галузі методів навчання</p> <p>2444 – Професіонал у галузі філології, лінгвістики та перекладів</p> <p>2444.1 – Філолог-дослідник</p> <p>2444.2 – Лінгвіст</p> <p>2444.2 – Філолог</p> <p>2451 – Професіонал у галузі літератури</p> <p>2451.1 – Літературознавець</p> <p>2451.2 – Письменник</p> <p>2320 24420 – Викладач професійного навчально-виховного закладу</p> <p>2451.2 – Редактор літературний</p>
Подальше навчання	<p>можливість продовження навчання за програмою другого циклу вищої освіти (FQ-EHEA, 7 рівня EQF-LLL та 7 рівня НРК): освітньо-професійна програма підготовки магістра в галузі освіти</p>
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	<p>Студентоцентроване навчання, самонавчання, професійно-орієнтоване навчання, навчання через виробничу практику.</p> <p>Структура профілю програми складається з лекцій, практичних занять, самостійної роботи дисциплін профілю, підготовка індивідуальних завдань, проходження виробничих практик.</p>
Оцінювання	<p>Оцінювання студентів проводиться на основі аналізу успішності, оцінки якості рішень випускниками задач діяльності, передбачених ОПП, а також рівня сформованості компетентностей для вирішення задач діяльності, які можуть виникнути. Екзамени і заліки з письмовою та усною компонентами, звіти з практик, контрольні роботи, презентації, поточний контроль аудиторної та самостійної роботи, індивідуальні завдання, захист дипломної роботи та практик перед спеціально утвореними комісіями.</p> <p><i>Оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється за 100-бальною («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та вербальною («зараховано» і «не зараховано»)</i></p>
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	<p>Здатність розв'язувати складні завдання і проблеми професійної, навчально-виховної, методичної, науково-дослідницької діяльності в галузі освіти, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань із теорії та історії української мови і літератури та методики їх викладання, готовність до упровадження освітніх інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.</p>
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК 1 Здатність до аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК 2 Комунікація усна та письмова рідною мовою та іноземною.</p>

	<p>ЗК 3 Дослідницькі навички й уміння.</p> <p>ЗК 4 Міжособистісні навички та командна робота.</p> <p>ЗК 5 Здатність генерувати нові ідеї.</p> <p>ЗК 6 Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.</p> <p>ЗК 7 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, аналізувати інформацію з різних джерел.</p> <p>ЗК 8 Уміння системно-ситуативно застосовувати базові знання на практиці.</p> <p>ЗК 9 Готовність удосконалювати й розвивати свій інтелектуальний та загальнокультурний рівень.</p>
<p>Фахові компетентності спеціальності (ФК)</p>	<p>Знання</p> <p>ФК 1 Набуття міцних знань із професійних дисциплін.</p> <p>ФК 2 Знання структури філологічної науки, поділу знань на мовознавчу та літературознавчу складову, усвідомлення специфіки кожної.</p> <p>ФК 3 Володіння знаннями з усіх галузей мовознавства, історії української мови та сучасної української мови.</p> <p>ФК 4 Володіння основними поняттями, концепціями і фактами сучасної мовознавчої і літературознавчої науки.</p> <p>ФК 5 Знання кращих творів вітчизняної і світової літератури.</p> <p>ФК 6 Знання іноземної мови.</p> <p>ФК 7 Знання методики навчання іноземної мови.</p> <p>Уміння і навички</p> <p>ФК 8 Володіння професійними якостями вчителя і філолога.</p> <p>ФК 9 Уміння розробляти й застосовувати інформаційно-комунікаційні технології у професійній та науковій діяльності.</p> <p>ФК 10 Володіти сучасними методами отримання науково-бібліографічної інформації.</p> <p>ФК 11 Здатність розуміти процеси розвитку мовних і літературних процесів, їх зв'язку з суспільством, уміти використовувати ці знання в професійній діяльності.</p> <p>ФК 12 Навички аналізу та інтерпретації гуманітарних текстів.</p> <p>ФК 13 Уміння застосовувати знання на практиці; володіння різноплановими методами і способами перевірки знань з української мови і літератури; уміння організувати різні види перевірки знань, умінь і навичок суб'єктів навчально-виховного процесу.</p> <p>ФК 14 Мати навички наукових досліджень у галузі освіти і філології; здатність проводити прикладні дослідження з мовознавства, літературознавства та методики їх викладання на основі сформованих дослідницьких умінь і навичок.</p> <p>ФК 15 Здатність демонструвати знання сучасної наукової парадигми в галузі мовознавства, літературознавства і методики їх викладання та динаміки їх розвитку, системи методологічних принципів і методичних прийомів дослідження.</p> <p>Комунікація</p> <p>ФК 16 Володіння українською мовою на високому рівні й здатність реагувати мовними засобами на повний спектр соціокультурних явищ.</p> <p>ФК 17 Володіння методологічними прийомами комунікативної поведінки в різних культурних контекстах</p> <p>ФК 18 Здатність здійснювати іншомовну комунікативну діяльність й уміння висловлювати і тлумачити поняття, думки, факти та погляди для реалізації професійних завдань і особистісних намірів.</p>
	<p>7 – Програмні результати навчання</p>
	<p>Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. Уміння оперувати сучасним категоріально-термінологічним апаратом мовознавства і літературознавства; знання найважливіших методичних та філологічних вітчизняних і зарубіжних наукових шкіл.</p> <p>Знання історії та культури України, основ філософії, що сприяють</p>

	<p>формуванню світогляду й соціалізації особистості в суспільстві.</p> <p>Знання основ та історії фундаментальних дисциплін (теоретичні проблеми мовознавства та літературознавства, історії мови, української та світової літератури) як теоретичної бази дослідницької і прикладної діяльності в галузі мовознавства і літературознавства.</p> <p>Володіння українською мовою на високму рівні й здатність реагувати мовними засобами на повний спектр соціокультурних явищ. Осмислення процесу формування основних розділів української мови.</p> <p>Володіти класичними мовами (латина, старослов'янська мова) в обсязі, необхідному для формування філологічної компетентності фахівця.</p> <p>Розуміння місця літературознавства у системі сучасного гуманітарного знання, знання основ літературознавства для аналізу літературних явищ і процесів в українській та світовій літературі.</p> <p>Володіння навичками самостійного аналізу своєрідностей художніх епох, напрямів, течій, видів і жанрів літератури, індивідуальних художніх мов у теоретичному і практичному, синхронічному й діахронічному аспектах, основних видів естетичної комунікації з формулюванням аргументованих висновків. Володіння навичками самостійно обґрунтовувати й здійснювати різномірне дослідження літературних творів певної доби: виявляти риси взаємовпливу в українському та світовому літературно-мистецькому контексті.</p> <p>Здатність опанувати ключовими положеннями теорії й методології сучасного порівняльного вивчення літературно-мистецьких явищ.</p> <p>Уміння використовувати філологічні знання в процесі викладання української мови та літератури, англійської мови та світової літератури у відповідних типах середніх навчальних закладів</p> <p>Уміти використовувати професійно профільовані знання для аналізу і інтерпретації художнього, наукового тексту.</p> <p>Здатність до пошуку, оцінювання, інтерпретації та синтезу наукової інформації, отриманої з різних джерел: спеціалізованої літератури, ЗМІ, перспективного педагогічного досвіду тощо.</p> <p>Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>Володіння різномірними методами і способами перевірки знань із української мови і літератури</p> <p>Здатність проведення досліджень на належному рівні. Уміння застосовувати методологічні прийоми наукових досліджень, сучасні методи та методики системного наукового аналізу у сфері освіти та української філології.</p> <p>Здатність демонструвати знання сучасної наукової парадигми в галузі філологічної освіти та динаміки її розвитку, основні структурні компоненти та особливості мово- та літературознавчої підготовки студента-філолога, поглиблення знань в окремих галузях філології та належним чином представлену сформованість мовно-літературних компетенцій.</p>
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	100% професорсько-викладацького складу, задіяного до викладання циклу дисциплін професійної підготовки, мають наукові ступені за спеціальністю.
Матеріально-технічне забезпечення	Використання комп'ютерних класів з потужними комп'ютерами, об'єднаними у локальну мережу для виходу до Інтернету, та сучасним програмним забезпеченням.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Використання віртуального навчального середовища Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Авторські розробки професорсько-викладацького складу: підготовка підручників, навчальних посібників та методичних рекомендацій, вказівок для

	виконання самостійної роботи та підготовки індивідуальних завдань, електронних навчально-методичних комплексів із матеріалами лекцій, практичних занять, проходження практики та підготовки та захисту фахового інноваційного проекту, консультації із викладачами.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів між Миколаївським національним університетом імені В. О. Сухомлинського та університетами України.
Міжнародна кредитна мобільність	На основі двосторонніх угод між Миколаївським національним університетом імені В. О. Сухомлинського та вищими навчальними закладами країн-партнерів.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Не передбачене

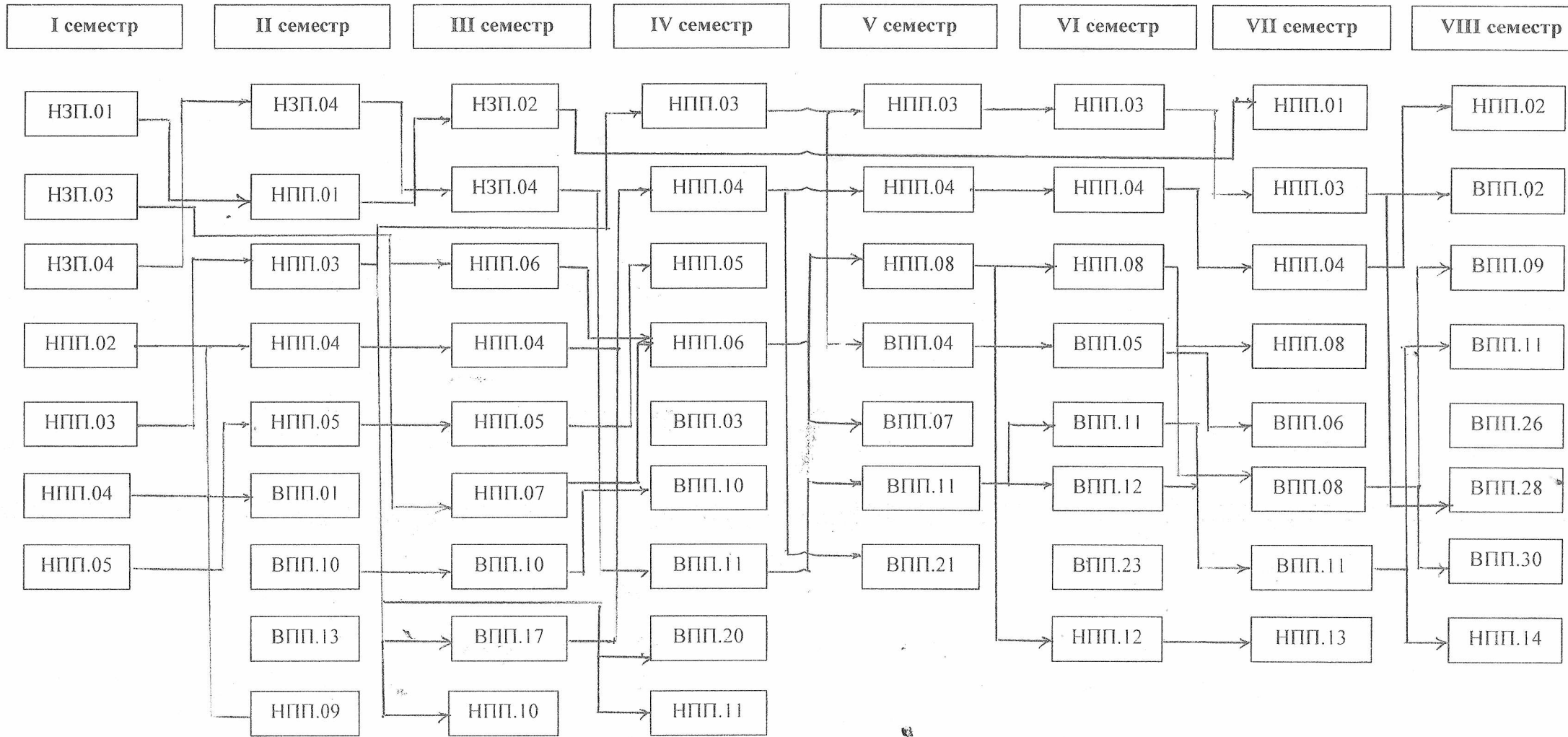
2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми	Кількість кредитів	Форма підсумк. контр.
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
НЗП.01	Історія і культура України	3	Зал.
НЗП.02	Філософія	3	Зал.
НЗП.03	Університетські студії	3	Зал.
НЗП.04	Іноземна мова	9	Екз.
1. 2. Цикл професійної підготовки			
НПП.01	Теоретичні проблеми мовознавства	6	Екз.
НПП.02	Теоретичні проблеми літературознавства	6	Екз.
НПП.03	Сучасна українська літературна мова (у т.ч. практикум з української мови)	27	Екз. / зал.
НПП.04	Історія української літератури	25	Екз. / зал.
НПП.05	Історія світової літератури	12	Екз./ зал.
НПП.06	Педагогіка	5	Екз.
НПП.07	Психологія	5	Екз.
НПП.08	Методика навчання мови та літератури	16	Екз.
НПП.09	Фольклорно-етнографічна практика	3	
НПП.10	Інформаційно-евристична практика	2	
НПП.11	Лінгвістична практика	3	
НПП.12	Навчальна педагогічна практика	3	
НПП.13	Виробнича практика в закладах середньої освіти	9	
НПП.14	Виробнича практика за освітніми програмами (виробнича з англійської мови в ЗСШ)	4	
Загальний обсяг обов'язкових компонентів:		144	
Вибіркові компоненти ОП			
Вибірковий блок 1			
ВПП.01	Фольклор	3	Зал.
ВПП.02	Стилістика української мови	4	Екз.
ВПП.03	Українська діалектологія	3	Зал.
ВПП.04	Старослов'янська мова	3	Екз.
ВПП.05	Історична граматики української мови	3	Екз.
ВПП.06	Історія мови	3	Екз.
ВПП.07	Педагогічна творчість	3	Зал.
ВПП.08	Методика виховної роботи	3	Екз.

ВПП.09	Інклюзивна освіта та соціальна педагогіка	3	Зал.
ВПП.10	Фізична культура	8	Зал.
Вибірковий блок 2			
ВПП.11	Теоретичний і практичний курс іноземної мови	27	Екз./ зал.
ВПП.12	Методика навчання іноземної мови	3	Екз.
Вибірковий блок 3			
ВПП.13	Виразне читання	3	Зал.
ВПП.14	Антична література	3	Зал.
ВПП.15	Теорія віршування	3	Зал.
ВПП.16	Соціолінгвістика	3	Зал.
ВПП.17	Етнолінгвістика	3	Зал.
ВПП.18	Логіка	3	Зал.
ВПП.19	Проблеми українського правопису	4	Зал.
ВПП.20	Риторика та академічне письмо	4	Зал.
ВПП.21	Літературне краєзнавство	4	Зал.
ВПП.22	Культура та техніка усного мовлення	4	Зал.
ВПП.23	Мовно-літературна майстерність	3	Зал.
ВПП.24	Трудове право та підприємницька діяльність	3	Зал.
ВПП.25	Соціологія	3	Зал.
ВПП.25	Літературознавчий аналіз художнього тексту	3	Зал.
ВПП.24	Соціально-політичні студії	3	Зал.
ВПП.25	Лінгвістичний аналіз тексту	3	Зал.
ВПП.26	Теорія комунікації	3	Зал.
ВПП.27	Порівняльна граматики східнослов'янських мов	4	Зал.
ВПП.28	Лінгвістика інтернет-комунікації	4	Зал.
ВПП.29	Сучасний український роман	4	Зал.
ВПП.33	Українська мова зі спеціальною методикою навчання	4	Зал.
ВПП.34	Психолінгвістика	4	Зал.
Загальний обсяг вибірових компонентів:		96	
НПП.14	Комплексний кваліфікаційний іспит з української мови і літератури та методики їх викладання		

2.2. Структурно-логічна схема ОП

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація здобувачів освітньої програми спеціальності 014 Середня освіта (Українська мова і література) проводиться у формі комплексного кваліфікаційного іспиту з української мови і літератури та методики їх викладання.

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

Результати навчання	Обов'язкові дисципліни									Вибіркові дисципліни																							
	НЗП.01	НЗП.02	НЗП.03	НПП.01	НПП.02	НПП.03	НПП.04	НПП.05	НПП.06	ВПП.01	ВПП.02	ВПП.03	ВПП.04	ВПП.05	ВПП.06	ВПП.07	ВПП.08	ВПП.09	ВПП.10	ВПП.11	ВПП.12	ВПП.13	ВПП.14	ВПП.15	ВПП.16	ВПП.17	ВПП.18	ВПП.19	ВПП.20	ВПП.21	ВПП.22	ВПП.23	
ЗК 1	*			*	*		*		*			*	*	*	*	*	*	*		*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
ЗК 2		*				*		*	*		*								*					*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
ЗК 3				*			*	*	*						*	*	*				*	*	*									*	
ЗК 4		*															*	*															
ЗК 5	*																	*	*														
ЗК 6			*													*			*					*		*	*		*		*	*	*
ЗК 7							*									*														*	*	*	*
ЗК 8						*		*																						*			
ЗК 9				*				*							*																	*	*
ФК 1				*				*							*																*	*	*
ФК 2					*			*				*	*											*		*	*		*		*	*	*

